

Sanela Kovačević, MA
Univerzitet u Sarajevu / University of Sarajevo
Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije /
Faculty of Crminalistics, Criminology and Security Studies

**ANALIZA PSIHOPATOLOŠKOG STANJA POJEDINCA I GRUPE I
NJIHOV UTJECAJ NA ŠIRU DRUŠTVENU ZAJEDNICU U
PATOKRATSKOM POLITIČKOM SISTEMU¹**

**ANALYSIS OF THE PSYCHOPATHOLOGICAL STATE OF THE
UNION AND THE GROUP AND THEIR EFFECT ON THE SOCIAL
COMMUNITY IN THE PATOCRATIVE POLITICAL SYSTEM²**

U izdanju Red Pill Pressa u Sjedinjenim Američkim Državama 2006. godine prvi put je objavljena knjiga pod naslovom *Politička ponerologija: Naučna studija o prirodi zla prilagođena za političke svrhe* autora Andrewa M. Lobaczewskog. Ova knjiga predstavlja istraživanje prave prirode i psihopatologije makrosocijalnog fenomena, kao jednu duboku studiju prirode psihopatije, odnosno istraživanje na prevenciji širenja bolesti makrosocijalnog zla. Pod pojmom makrosocijalnog zla autor podrazumijeva zlo toliko veliko da ovladava cijelim nacijama i društvima u ciklusu koji se uvijek iznova ponavlja od drevnih vremena. Svoja istraživanja, analize i stavove autor je podijelio u deset glava, po segmentima istraživanja sa iznesenim konačnim zaključnim razmatranjima koja predstavljaju viziju budućnosti. Kompletan tekst je pisan na poljskom jeziku, ali je preveden na engleski jezik, kako je i objavljen. Autor je interesovanje usmjerio na analizu psihopatološkog stanja pojedinca, grupe i njihov utjecaj na širu društvenu zajednicu. Samim tim prikazano je stvaranje kvazidemokratskog državnog sistema, funkcionisanje istog, posljedice po društvo, državu i zajednicu uopće, te način izlaska odnosno rušenja takvog društveno-političkog sistema.

¹ Prikaz knjige Andrewa M. Lobaczewskog *Politička ponerologija: Naučna studija o prirodi zla prilagođenog za političke svrhe*, Red Pill Press, SAD, 2006, 248 str.

² Review of a book *Political Ponerology – A science on the nature of evil adjusted for political purposes* by Andrew M. Lobaczewski, Red Pill Press, United State of America, 2006, 248 pp.

Andrew M. Lobaczewski je rođen 1921. godine u Poljskoj. Završio je psihologiju na Fakultetu Jagiello Univerziteta u Krakovu. Bio je klinički psiholog, a svoj naučni rad posvetio je psihopatologiji. 1977. godine je emigrirao u Sjedinjene Američke Države iz kojih se vraća u Poljsku 1990. godine, gdje i umire 2007. godine.

U samom *Uvodu* autor nam daje uvid u jedan vrlo interesantan i značajan tekst koji slijedi. U *Predgovoru autora i Predgovoru izdanja Red Phill Pressa* autor iznosi prikaz stanja i uvjeta u kojima je nastao prvi tekst, kao i situaciju do koje je došlo nakon 20 godina kada je knjiga konačno i ugledala svjetlost dana. Autor ističe značajnu konstataciju: smatra da, ukoliko se nekom problemu ne pristupi „uz aplikaciju objektivnog znanja o samoj prirodi zla“, svi učinjeni naponi postaju beznačajni, čak i opasni. Razlog iznesenim tvrdnjama nalazi u poznatom medicinskom stavu da „se ni ne pokušava liječiti ono što se ne razumije“ – *Ignota nulla curatio morbid*.

U drugoj glavi pod naslovom *Osnovni koncepti* dat je osvrt na nastanak naše evropske civilizacije. Ista je nastala na kombinaciji tri heterogene komponente – grčka filozofija, rimska imperijalna i legalna civilizacija te kršćanstvo. Autor je analizirao nastanak i razvoj svake komponente počev od starogrčke kulture koja se razvila u potpunoj autonomiji. U to doba civilizacije su se teško mogle razvijati bez upliva ranijih (starijih) kultura. Međutim, grčka kultura je ostala relativno kulturološki izolovana. U rimskoj imperijalnoj civilizaciji osnovni praktični prioriteti bili su administrativna i sudska dostignuća. Grčki introspektivni utjecaj je malo omekšao rimske običaje, što je unaprijedilo Rimsko carstvo, a ovo je doprinijelo tendenciji da se razvije jedan koncept ljudske osobnosti dovoljno pojednostavljen kako bi mogao služiti zakonu. Nadalje, kršćanstvo je imalo jače veze sa drevnim kulturama azijskog kontinenta uključujući njihove filozofske i psihološke utjecaje. Primjećivanje i razumijevanje vjerskih transformacija u ljudima tog doba dovelo je i do određene psihološke škole. Ovaj novi pogled na odnose sa drugim ljudima, komšijama i slično okarakterisan je razumijevanjem, opraštanjem, ljubavlju i otvara vrata za psihološku spoznaju. Ova druga glava sastoji se od 15 poglavlja i to:

1. Psihologija
2. Objektivni jezik
3. Ljudska individua
4. Društvo
5. Ponerologija
6. Patološki faktori
7. Stečene devijacije

8. Nasljedne devijacije
9. Ponerogenični fenomeni i procesi
10. Općinioci
11. Ponerogenična društva
12. Ideologije
13. Proces ponerizacije
14. Makrosocijalni fenomeni
15. Stanja društvene histerizacije

Kroz navedena poglavlja je pojašnjen čovjek kao društveno biće, sa velikim utjecajem porodice kroz stečene i nasljedne genetske faktore. Autor navodi da je priroda stvorila čovjeka takvim da bude društven, a navodi da je osnovna stanica društva porodica, posmatrajući čovjeka kroz navedene segmente njegove ličnosti te spoznajući samu činjenicu da se psiholozi svakodnevno suočavaju sa mnogobrojnim slučajevima devijanata ili njihovih žrtava, s tim oni postaju uspješniji u razumijevanju i opisivanju mnogih komponenata psihološke ličnosti. Nadalje analizirajući tekst, autor je sa segmenta utjecaja društvene zajednice prešao na analizu tzv. ponerogeničkog društva. Pod ovim pojmom je nazvao svaku grupu ljudi koju karakterišu ponerogenički procesi natprosječnog društvenog intenziteta, gdje nosioci raznih patoloških faktora djeluju kao inspiratori, općinioci i lideri te se na taj način stvara jedna određena patološka društvena struktura. Samim tim, sasvim je uobičajeno da jedna ponerološka zajednica ili grupa ima neku svoju posebnu ideologiju koja uvijek opravdava njene aktivnosti i podržava njenu motivacionu propagandu. Istaknuto je da je kroz historijsku opservaciju procesa ponerizacije raznih ljudskih udruženja konstatovano da je njegov prvi korak ustvari moralno zamotavanje ideoloških sadržaja grupe.

Kroz četvrtu glavu pod naslovom *Ponerologija* autor analizira sam pojam koji se koristi naučnim napretkom koji je ostvaren tokom posljednjih dekada i godina, posebno na području biologije, psihopatologije i kliničke psihologije. Ona pojašnjava neke nepoznate uzročne veze i analizira genezu zla. Prilikom začinjanja ove nove discipline autor je također koristio svoje profesionalno iskustvo kao i rezultate svojih istraživanja na tom području. Ponerologija proučava prirodu zla i kompleksne procese njegove geneze, odakle otvara nove načine za suprotstavljanje njemu. Ona ukazuje na to da zlo ima određene slabosti u svojoj strukturi i genezi koje se mogu iskoristiti kod sprečavanja njegovog razvoja kao i prilikom eliminacije njegovih plodova.

Peta glava nosi naslov *Patokratija* i sadržana je od sedam slijedećih poglavlja:

1. Geneza fenomena
2. Više o sadržajima fenomena
3. Patokratija i njena ideologija
4. Ekspanzija patokratije
5. Patokratija uvedena silom
6. Vještački izazvana patokratija i psihološki rat
7. Opća razmatranja

Kroz prethodno navedena poglavlja autor je pojasnio položaj vladajuće strukture društva u jednoj državi koja je pod patokratijom. Ostvarenje apsolutne dominacije patokrata u vladi ne može biti stalno, jer se masovni dijelovi društva otuđuju pod takvom vladavinom i konačno nalaze način da sruše tu vladavinu. To je dio historijskog kruga koji se lako može uočiti ako se historija posmatra sa ponerološkog stanovišta. U patokratiji sve vodeće pozicije moraju biti popunjene pojedincima sa odgovarajućim psihološkim devijacijama, koje su po pravilu naslijeđene. Ovakvi ljudi čine mali procent populacije i to ih čini vrijednim za patokrate. Pod takvim uvjetima nijedna oblast društvenog života ne može se razvijati normalno, bila to ekonomija, kultura, nauka, tehnologija, administracija i drugo. Patokratija progresivno parališe sve.

U šestoj glavi pod naslovom *Normalni ljudi pod patokratskom vlašću* pojašnjava se način djelovanja patokratskog rukovodstva koje vjeruje da može ostvariti stanje u kome će potčiniti um drugih, normalnih ljudi preko djelovanja na njihovu ličnost, putem perfidnih pedagoških metoda, masovnih dezinformacija i psihološkog terora. Ova glava sastoji se od dva poglavlja i to:

1. Iz perspektive vremena
2. Moć razumijevanja

Pojašnjeno je razumijevanje normalnih ljudi, osuđenih da žive pod patokratskom vladavinom i njihove potrebe da se prilagode i postanu rezistentni (uključujući i partijsko djelovanje), što je sine qua non da se razvije pristup koji bi mogao efektivno da im pomogne da dostignu sistem normalnog čovjeka.

Psihologija i psihijatrija pod patokratskom vlašću je naslov sedme glave u kojoj je jednim dijelom prikazano djelovanje patokratskog sistema vlasti kao i mogućnost istraživanja i javnog prezentovanja istog. Povećavanje odgovarajućeg znanja bi u veoma kratkom vremenu omogućilo istraživanje. Autor ističe da bi se dijagnoza patokratskog stanja utvrdila tokom prvih

desetak godina formiranja patokratije, posebno ukoliko je patokratija uvedena. Ukoliko bi bila jednom prenijeta javnom mnijenju, ta dijagnoza bi se brzo pripojila javnom mišljenju, oslobađajući svijest društva od naivnih političkih i propagandnih doktrina.

Osmo glava nosi naslov *Patokratija i religija*. Prihvatanje osnovnih religijskih istina otvara čovjeku čitavo polje mogućih spoznaja, unutar kojih njegov um može tragati za istinom. Spoznaja i vjera, koje istovremeno pružaju podršku našem umu i uvećavaju našu duhovnu snagu, predstavljaju jedinu osnovu za preživljavanje i otpor u situacijama kada su pojedinac ili nacija ugroženi posljedicama ponerogeneze. Nijedna glavna religija ne ukazuje na prirodu ovog makrosocijalnog patološkog fenomena i zbog toga ne možemo posmatrati religiozne zapovijesti kao neku osnovu za prevazilaženje ove velike historijske bolesti.

Terapija za svijet je naslov devete glave koja daje jedan slikovit prikaz „terapije“. Naime, za doktore bolest predstavlja jedan interesantan, čak fascinantan biološki fenomen. Oni su često prihvatili rizik kontakta sa zaraznim patološkim faktorima i žrtvovali se da bi razumjeli neko oboljenje i da bi bili u stanju da liječe ljude. (*Ignota nulla curatio morbid. / Nemoj ni pokušavati da liječiš ono što ne razumiješ.*) Kad smo suočeni s nekim makrosocijalnim patološkim fenomenom koji traži od nas da postupamo s njim na način koji je istovjetan sa principima na kojima se temelji moderna medicina, posebno onima koji se odnose na zarazne bolesti koje se brzo šire među stanovništvom, zakonom se nalažu sve potrebne rigorozne mjere koje, također, moraju poštovati i oni ljudi koji su zdravi.

Deseta glava pod naslovom *Vizija budućnosti* ustvari predstavlja jedan vid zaključnih razmatranja samog autora. Prošlost nam daje znanje i iskustvo koje nas uči kako rješavati probleme i upozorava nas kada smo u opasnosti da ponovimo greške slične onima koje smo nekada činili. Realističko shvatanje prošlosti i ponekad bolno razumijevanje grešaka i zla počinjenog u njoj neophodan su preduvjet za stvaranje bolje budućnosti. Slično tome, realistična vizija budućnosti, dopunjena dobro proanaliziranim i detaljnim podacima, obogaćuje naše svakodnevne aktivnosti jasnim pravcem i omogućava nam da imamo mnogo konkretnije ciljeve.

U dijelu koji se odnosi na *Bibliografiju* iz navoda mnogobrojnih izvora autor je svojim temeljnim izučavanjem zadate teme doprinio kvalitetnijoj obradi iste. Na osnovu obrađene problematike u vezi sa psihologijom, psihopatologijom, makrosocijalnim zlom, kao i na osnovu provedenog praktičnog istraživanja i analiza autor je dao vrlo konstruktivne i društveno

značajne osnovne zaključke i prijedloge, a u čemu se i ogleda izuzetan doprinos ove knjige. Njena naučna esencija ostaje trajno vrijedna i inspirativna.

Analizirajući situaciju u našoj državi, možemo odgovorno tvrditi da elementi patokratije, koje je Lobaczewski definisao prije toliko godina, i danas žive u svom punom kapacitetu. Nakon posljednjih ratnih djelovanja na našim prostorima patokratski sistem je u svom punom sjaju i kapacitetu stupio na društveno-političku scenu našeg društva. Iako je rečeno da sistem dostiže svoj vrhunac nakon deset godina, gdje se počinje osjećati njegovo slabljenje, kod nas to nije slučaj. Naime, patokratski sistem vladavine u našoj državi i dalje je nepokolebljiv gdje je zajednica normalnih ljudi zatajila i utopila se u našu patokratiju.

Ova knjiga ima mogućnost široke primjene kako u nastavnom procesu, gdje se izučavaju kriminalističke, kriminološke, sigurnosne, političke, psihološke, filozofske, komunikološke, pravne, kao i pedagoške studije, tako i u političkim organizacijama i državnim institucijama kao stručna literatura. Bitno je naglasiti da ova knjiga može pomoći pri definisanju određenih nejasnoća i lakšem razumijevanju pojedinih pojmova i pojava, odnosno razlikovanju sličnih pojava u društvu kao i u svakodnevnom životu u komunikaciji i ophođenju sa ljudima te pomoći pojedincima na njihovom putu daljnjeg stručnog i naučnog usavršavanja i napredovanja.